

แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ

Trends of Increasing Efficiency Knowledge Management in Special Education School

พัตนรินทร์ อินตะวิกุล*

Pattanarin Intavikul

พรรณี สุวัฑฒิ**

Pannee Suwatthee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเครือข่ายจำนวน 18 คน และ 2) กลุ่มผู้ประเมิน จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคต โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การกำหนดทิศทางการจัดการความรู้ ควรกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจน และจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ ควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มีการจัดการความรู้เป็นเลิศ 3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม สนับสนุนให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากงานที่ทำ และจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติทีมงานที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการจัดการความรู้ 4) การจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ ควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินการโดยกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม และจัดทำคลังความรู้ที่เป็นระบบทันสมัย 5) การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลในการจัดการความรู้ ควรจัดระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ 6) การรับมือกับความเสี่ยง ควรเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง นำแผนการจัดการความเสี่ยงและการบริหารจัดการความรู้มาใช้ในการประกันคุณภาพภายใน แต่งตั้งทีมตรวจติดตามความก้าวหน้าของการจัดการความเสี่ยงและจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง

* นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

** อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ ดร. กลุ่มพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

.....
คำสำคัญ : แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพ/ การบริหารจัดการความรู้/ โรงเรียนเฉพาะความพิการ

Abstract :

This research aimed to study: Trends of increasing efficiency knowledge management in special education school. The key informants is a specialist divided into 2 group, 1st group were delphi's informants with 18 people and 2nd group were evaluator with 10 people, selected by purposive sampling. The research instruments were questionnaire and interview constructed by the researcher. Data collection was future research by apply delphi technique. Analysis were frequency, percentage, median, mode, mode and the range between quartiles and content analysis.

The findings of this research were as follows: 1) The direction of knowledge management, should be setting the explicitly of the knowledge management policies and setting the training for teacher and staffs. 2) The learning exchange and learning process, should be support the activities of learning exchange and setting the study tour activities at the best practice resources. 3) The creating a culture of learning organization, should be setting the support policies of the teamwork culture, support for staffs create the knowledge management activities from there jobs and try to work for the best and support the social rewards for the best practice of teamwork groups. 4) The setting of knowledge management center, should authorize the main person in charge to operate the appropriately, systematically and modern knowledge management center. 5) The networking between the staffs in knowledge management, should be setting the efficiency communication system inside the school. 6) The dealing with risk after knowledge management input in school, should be support to select the appropriate technology for risk management. Creating and adapting the risk management with knowledge management to use in the internal quality assurance. Setting a progression of the risk management by monitoring. And setting an action plan of the risk management.

Keywords : Trends of Increasing Efficiency/ Knowledge Management/ Special Education School

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยและสังคมโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่มีต้นทุนทางปัญญาเป็นทรัพยากรสำคัญซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในทุกด้าน ดังนั้นองค์กรชั้นนำ

ต่างๆ จึงให้ความสนใจในการจัดการกับทุนทางปัญญาโดยการจัดการความรู้จากการปฏิรูประบบราชการครั้งสำคัญที่ผ่านมา ได้มีการวางกรอบแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินไว้อย่างชัดเจน ซึ่งรวมถึงการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เรื่องการกำหนดขอบเขต แบบแผน วิธีปฏิบัติ โดยเฉพาะในมาตรา 11 ได้กำหนดเป็นหลักการว่า “ส่วนราชการต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสร้างความมีส่วนร่วมในหมู่ราชการให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน” และจากเป้าหมายหลักตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 3-6) ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงได้มีความพยายามเพิ่มคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นๆ และแข่งขันกับตนเองให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด คือต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพและต้องเรียนรู้ได้รวดเร็ว ด้วยการสร้างพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรที่จะต้องแสดงบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีศักยภาพและมีขีดความสามารถสูงอันจะส่งผลให้ สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความรู้ภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ได้จริงและต่อเนื่องโดยมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น

ภายในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้บุคลากรมีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ และในขั้นตอนสุดท้ายสถานศึกษาจะต้องหาเทคนิคการจับเก็บความรู้เฉพาะไว้อย่างเป็นระบบเพื่อที่จะนำออกมาใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาข้อค้นพบในงานวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 32-36) ได้สรุปข้อค้นพบจากการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในองค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยได้เสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดการแพร่ขยาย และมีการนำการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้สามารถใช้การจัดการความรู้เป็นกระบวนการพัฒนาการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทางการจัดการความรู้ในองค์กร 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในองค์กร 3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) การจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ในสถานศึกษา 5) การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคล และ 6) การรับมือกับความเสี่ยงเมื่อนำการจัดการความรู้เข้าสู่องค์กร และผลงานวิจัยของ สุจินต์ สว่างศรี (2557: 63-65) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การจะทำให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ดี มีประสิทธิภาพจะต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบที่

สำคัญ คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

โรงเรียนเฉพาะความพิการเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การบริหารจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการในปัจจุบันนั้น ผู้บริหารและครูจะต้องมีศักยภาพหลายด้าน โดยเฉพาะความรู้และประสบการณ์ตลอดจนความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดเก็บความรู้เฉพาะไว้ได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจะนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การจัดการความรู้เป็นเทคนิคหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน แต่การบริหารจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้นเป็นเรื่องที่ยาก อาจจะต้องใช้เวลานานเพื่อให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณัชพร นกสกุล (2554: 13) ที่ได้สำรวจการดำเนินงานภายหลังการใช้ กระบวนการจัดการความรู้ ในศูนย์การเรียนรู้พิเศษ ประภาคารปัญญา พบปัญหาที่ต้องแก้ไขกล่าวคือ ครูการศึกษาพิเศษบางส่วนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ บางคนและบางกลุ่มไม่สนใจ ตลอดจนไม่เห็นความสำคัญในการจัดการความรู้ ขาดแรงจูงใจและการสนับสนุนจากผู้บริหารในการดำเนินงานการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง เหล่านี้ถ้ามอง

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนปฏิบัติงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จึงสนใจ

ที่จะศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยการวิจัยอนาคต ซึ่งประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยจะสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อ ศึกษา แนว โน้ม การ เพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

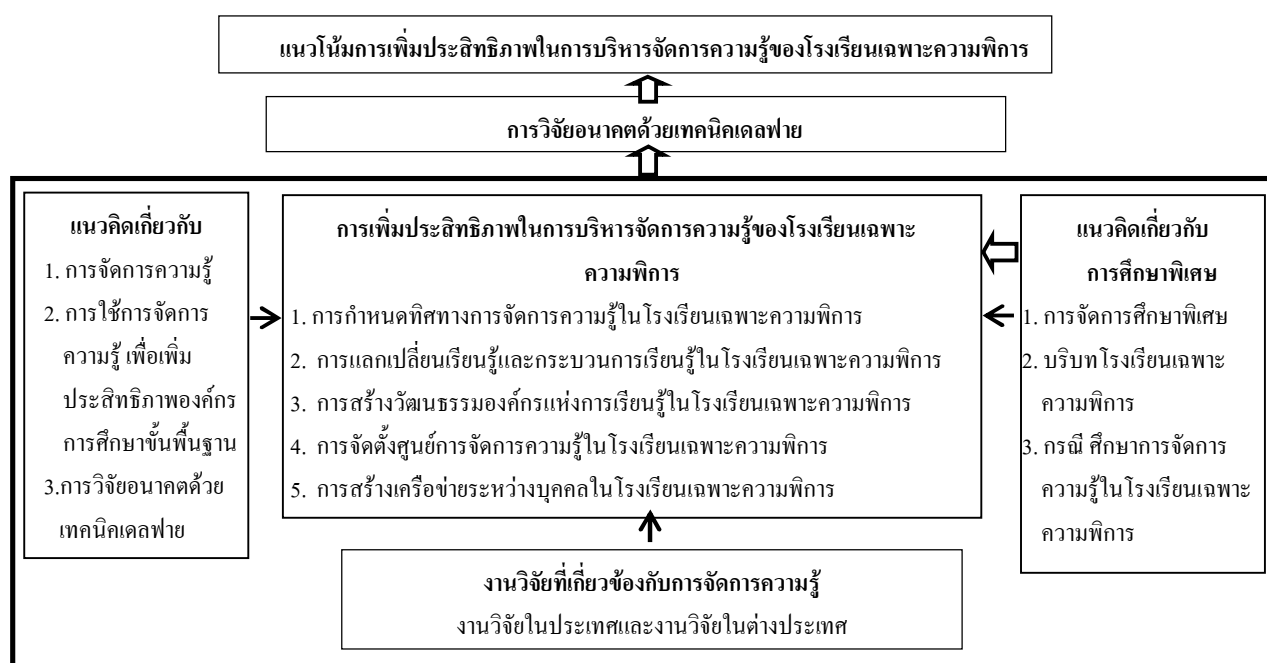
กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อค้นพบจากผลงานวิจัยและพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในองค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 32-36) ที่ได้เสนอแนะให้สถานศึกษามีแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความรู้ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 3) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 4) การจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 5) การสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลในโรงเรียน

เฉพาะความพิการ และ 6) การรับมือกับความเสี่ยง
เมื่อนำการจัดการความรู้เข้าสู่โรงเรียนเฉพาะความ
พิการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย

อนาคต โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi
Technique) มาศึกษาโดยนำเสนอเป็นกรอบ
แนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหารงานในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเดลฟาย เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 18 คน และ 2) กลุ่มผู้ประเมิน เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Opened Questionnaire) แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ชุดที่ 1 ตอบรอบที่ 1 แล้วจึงจัดทำข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัยให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้และนิยามตัวแปร รวมทั้งนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 มาร่วมพิจารณา โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่

0.67 ถึง 1.00 แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ชุดที่ 1 ตอบรอบที่ 2 แล้วจึงนำแบบสอบถามชุดเดิม โดยเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ช่วงพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบในรอบที่ 2 แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตอบรอบที่ 3

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถาม รอบที่ 3 มาพิจารณาเพื่อ สร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ที่มีประเด็นการประเมินเกี่ยวกับ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน ตอบเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ของ แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ ระยะที่ 2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของ แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามรอบที่ 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างค่า

มัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเครือข่าย

1.1 ด้านการกำหนดทิศทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เรียงลำดับค่าความถี่และค่ามัธยฐาน ได้แก่ 1) บุคลากรในโรงเรียนควรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหลักของการจัดการความรู้ 2) วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหลักของการจัดการความรู้ของโรงเรียนควรกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร 3) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการความรู้ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน 4) โรงเรียนควรกำหนดยุทธศาสตร์ที่เป็นแผนแม่บทการจัดการความรู้ เพื่อนำมาเป็นทิศทางการบริหารจัดการความรู้ 5) โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรม บุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพ และ 6) บุคลากรในโรงเรียนควรร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการความรู้เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เรียงลำดับค่าความถี่และค่ามัธยฐาน ได้แก่ 1) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ 2) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ 3) โรงเรียนควรกำหนดให้มีการกำกับติดตามโครงการ/ กิจกรรมการจัดการความรู้ของแต่ละกลุ่มสาระอย่างสม่ำเสมอ 4) โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย 5) โรงเรียนควรกำหนดให้มีการประชุมประจำเดือนเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน 6) โรงเรียนควรจัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มีการจัดการความรู้เป็นเลิศ และ 7) โรงเรียนควรกำหนดให้ครูและนักเรียนจัดตลาดนัดความรู้เป็นประจำทุกเดือน

1.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เรียงลำดับค่าความถี่และค่ามัธยฐาน ได้แก่ 1) โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากงานที่ทำ 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ 3) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมงาน 4) ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานแบบทีมงานอย่างเป็นระบบ 5) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการยกย่อง เชิดชู

เกียรติสำหรับทีมงานของบุคลากรที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการจัดการความรู้ 6) บุคลากรควรมีการทบทวนการทำงานหลังการปฏิบัติงานอยู่เสมอ 7) ผู้บริหารควรจัดหารางวัลตอบแทนทีมงานที่มีกิจกรรมการจัดการความรู้เป็นเลิศ 8) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีบุคลากรเชื่อมโยงความรู้กับงานที่ทำ และ 9) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้จัดเวทีพูดคุยหลังการทำงาน เพื่อสรุปความรู้ที่ได้จากงาน

1.4 ด้านการจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เรียงลำดับค่าความถี่และค่ามัธยฐาน ได้แก่ 1) โรงเรียนควรจัดให้มีศูนย์การจัดการความรู้ที่ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้อย่างเป็นกันเอง 2) โรงเรียนควรจัดตั้งคณะทำงานในการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน 3) ศูนย์การจัดการความรู้สามารถให้บริการข้อมูล ความรู้ที่ครอบคลุมและชัดเจนในทุกๆด้าน 4) ศูนย์การจัดการความรู้ของโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนตอบสนองความต้องการของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม 5) โรงเรียนควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการศูนย์จัดการความรู้ที่เหมาะสม 6) โรงเรียนควรกำหนดให้จัดทำคลังความรู้ที่เป็นระบบและทันสมัย 7) โรงเรียนควรจัดตั้งคณะทำงานในการขยายผลการจัดการความรู้ไปยังหน่วยงานการศึกษาอื่น และ 8) โรงเรียนควรจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ภายในโรงเรียน

1.5 ด้านการสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลในโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้เชี่ยวชาญมี

ความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เรียงลำดับค่าความถี่และค่ามัธยฐาน ได้แก่ 1) โรงเรียนควรจัดระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ 2) โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายการจัดการความรู้เกี่ยวกับคนพิการกับหน่วยงานภายนอก 3) โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มทำงานในโรงเรียนตามสมัครใจและ 4) โรงเรียนควรจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างเครือข่ายภายนอก

1.6 ด้านการรับมือกับความถี่เมื่อ นำการจัดการความรู้เข้าสู่โรงเรียนเฉพาะความพิการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด เรียงลำดับค่าความถี่และค่ามัธยฐาน ได้แก่ 1) โรงเรียนควรสนับสนุนการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง 2) โรงเรียนควรนำแผนการจัดการความเสี่ยงและการบริหารจัดการความรู้มาใช้ในการประกันคุณภาพภายใน

3) ผู้บริหารควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นทีมแกนนำในการจัดการความเสี่ยง 4) โรงเรียนควรกำหนดให้มีการตรวจติดตามความก้าวหน้าของการจัดการความเสี่ยง 5) โรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การบริหารจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ และ 6) โรงเรียนควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงเพื่อจัดการกับข้อจำกัดและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารจัดการความรู้

2. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ของ แนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้ประเมิน ดังแสดงในตารางที่ 1-6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และค่าร้อยละผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้ประเมิน เกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของแนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการกำหนดทิศทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ประเด็น ประเมิน ข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ประโยชน์				การนำไปใช้				รวม
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้		มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์		นำไปใช้ได้		นำไปใช้ไม่ได้		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	10	100	-	-	97.50
2.	8	80.00	2	20.00	7	70.00	3	30.00	9	90.00	1	10.00	9	90.00	1	10.00	82.50
3.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
4.	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	92.50
5.	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	90.00
6.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ของแนวโน้มนการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการกำหนด ทิศทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะ

ความพิการ ข้อที่มีความถี่สูงสุดทุกประเด็นได้แก่ ข้อ 3 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายด้านการ จัดการความรู้ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และ ข้อ 6 โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมบุคลากร เกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ให้ มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของแนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียน เฉพาะความพิการ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ประเด็น	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ประโยชน์				การนำไปใช้				รวม
ประเมิน	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์		นำไปใช้ได้		นำไปใช้ไม่ได้		
ข้อ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	10	100	-	-	97.50
2.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
3.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	10	100	-	-	97.50
4.	8	80.00	2	20.00	8	80.00	2	20.00	9	90.00	1	10.00	9	90.00	1	10.00	85.00
5.	8	80.00	2	20.00	7	70.00	3	30.00	8	80.00	2	20.00	8	80.00	2	20.00	77.50
6.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
7.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	92.50

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ ของแนวโน้มนการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะ

ความพิการ ข้อที่มีความถี่สูงสุดทุกประเด็นได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย แบบเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการและข้อ 6 โรงเรียนควรจัดให้ บุคลากรไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มีการจัดการ ความรู้เป็นเลิศ

ตารางที่ 3 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของแนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียน เฉพาะความพึงการ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียนเฉพาะความพึงการ

ประเด็น ประเมิน ข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ประโยชน์				การนำไปใช้				รวม
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์		นำไปใช้ได้		นำไปใช้ไม่ได้		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
2.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
3.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
4.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
5.	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	10	100	-	-	95.00
6.	8	80.00	2	20.00	8	80.00	2	20.00	9	90.00	1	10.00	9	90.00	1	10.00	85.00
7.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
8.	7	70.00	3	30.00	7	70.00	3	30.00	8	80.00	2	20.00	7	70.00	3	30.00	72.50
9.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ ของแนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพึงการ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียนเฉพาะความพึงการ ข้อที่มีความถี่สูงสุดทุกประเด็น ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมงาน ข้อ 2 ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการ

ดำเนินงานแบบทีมงานอย่างเป็นระบบ ข้อ 3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีบุคลากรเชื่อมโยงความรู้กับงานที่ทำ ข้อ 4 โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากงานที่ทำ ข้อ 7 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และข้อ 9 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการยกย่อง เชิดชูเกียรติสำหรับทีมงานของบุคลากรที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการจัดการความรู้

ตารางที่ 4 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของแนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียน เฉพาะความพิการ ด้านการจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ประเด็น ประเมิน ข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ประโยชน์				การนำไปใช้				รวม
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์		นำไปใช้ได้		นำไปใช้ไม่ได้		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1.	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	90.00
2.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
3.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
4.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
5.	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	10	100	-	-	95.00
6.	9	90.00	1	10.00	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	90.00
7.	9	90.00	1	10.00	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	90.00
8.	9	90.00	1	10.00	8	80.00	2	20.00	9	90.00	1	10.00	9	90.00	1	10.00	87.50

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ ของแนวโน้มนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ข้อที่มีความถี่สูงสุดทุกประเด็น ได้แก่ ข้อ 2 ศูนย์การจัดการความรู้ของโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนตอบสนองความต้องการของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม ข้อ 3 โรงเรียนควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการศูนย์จัดการความรู้ อย่างเหมาะสม และข้อ 4 โรงเรียนควรกำหนดให้จัดทำคลังความรู้ที่เป็นระบบและทันสมัย

ตารางที่ 5 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียน เฉพาะความพิการ ด้านการสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ประเด็น ประเมิน ข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ประโยชน์				การนำไปใช้				รวม
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์		นำไปใช้ได้		นำไปใช้ไม่ได้		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1.	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	10	100	-	-	8	80.00	2	20.00	90.00
2.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	95.00
3.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
4.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	10	100	-	-	97.50

จากตารางที่ 5 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ประโยชน์และการนำไปใช้ ของแนวโน้มการเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของ

โรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการสร้างเครือข่าย
ระหว่างบุคคลในโรงเรียนเฉพาะความพิการข้อที่
มีความถี่สูงสุดทุกประเด็นได้แก่ ข้อ 3 โรงเรียน
ควรจัดระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 6 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์ และการนำไปใช้ของแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียน เฉพาะความพิการ ด้านการรับมือกับความเสี่ยงเมื่อนำการจัดการความรู้เข้าสู่โรงเรียนเฉพาะความพิการ

ประเด็น ประเมิน ข้อ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ประโยชน์				การนำไปใช้				รวม
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้		มีประโยชน์		ไม่มีประโยชน์		นำไปใช้ได้		นำไปใช้ไม่ได้		
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
2.	10	100	-	-	8	80.00	1	10.00	10	100	-	-	10	100	-	-	95.00
3.	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	10	100	-	-	9	90.00	1	10.00	95.00
4.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
5.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100
6.	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	10	100	-	-	100

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ ของแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการรับมือกับความเสี่ยงเมื่อนำการจัดการความรู้เข้าสู่โรงเรียนเฉพาะความพิการข้อที่มีความถี่สูงสุดทุกประเด็น ได้แก่ ข้อ 1 โรงเรียนควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อจัดการกับข้อจำกัดและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารจัดการความรู้ ข้อ 4 โรงเรียนควรสนับสนุนการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง ข้อ 5 โรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การบริหารจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ และข้อ 6 โรงเรียนควรนำแผนการจัดการความเสี่ยงและการบริหารจัดการความรู้มาใช้ในการประกันคุณภาพภายใน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเครือข่าย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการกำหนดทิศทางในการจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 6 ข้อ สอดคล้องกันทุกข้อแต่เมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน ประเมินทั้ง 6

ข้อนั้น พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ได้ที่มีค่าร้อยละเท่ากับ 100 มีเพียง 2 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการความรู้ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และ 2) โรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กริชเพชร โสภภาพ (2552: 134-135) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ในสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองยางห้วยสะแบก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ คือ ต้องจัดทำแผนการจัดการความรู้ทุกปี เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพและความต้องการที่เป็นปัจจุบัน ต้องมีการบันทึกรายละเอียดในความรู้ที่ไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้สะดวกต่อการค้นหาและให้แยกเป็นสัดส่วน และสอดคล้องกับ ไพศาล สุนิตทรัพย์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูโดยการจัดการความรู้ ของโรงเรียนโสตศึกษาปานเลิศจังหวัดลพบุรี ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาครูอย่างเป็นระบบโดยมีกลยุทธ์การจัดระบบการบริหารความรู้ภายในองค์กร มีการจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การจัดระบบการบริหารความรู้ภายในโรงเรียน โดยเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการบริหารองค์ความรู้และการสร้างสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความรู้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดลฟาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 7 ข้อ สอดคล้องกันทุกข้อแต่เมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน ประเมินทั้ง 7 ข้อนั้น พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ได้ที่มีค่าร้อยละเท่ากับ 100 มีเพียง 2 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการและ 2) โรงเรียนควรจัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มีการจัดการความรู้เป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Wheelen & Hunger (2004 : 89) ที่กล่าวว่ากระบวนการด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้เป็นองค์ประกอบย่อยที่สำคัญที่สุด ในกระบวนการจัดการความรู้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ขวัญครุณ ทองสุข (2553: 70-76) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ให้ข้อเสนอแนะไว้กล่าวคือ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติรวมทั้งมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ การหาแหล่งเรียนรู้ และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สุจินต์ สว่างศรี (2557: 63-65) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย พบว่า การจะทำให้

สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ดี มีประสิทธิภาพจะต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยจะมีองค์ประกอบที่สำคัญในการเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดลฟาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 9 ข้อ สอดคล้องกันทุกข้อแต่เมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน ประเมินทั้ง 9 ข้อนั้น พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ได้ที่มีค่าร้อยละเท่ากับ 100 มีเพียง 6 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมงาน 2) ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานแบบทีมงานอย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีบุคลากรเชื่อมโยงความรู้กับงานที่ทำ 4) โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากงานที่ทำ 5) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และ 6) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการยกย่อง เชิดชูเกียรติสำหรับทีมงานของบุคลากรที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการจัดการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt (1998

อ้างอิงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 10) ได้กล่าวว่า การที่จะดูว่าองค์กรใดมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เด่นชัดได้แก่ มีการทำงานเป็นทีม บุคลากรสามารถจัดการตนเองได้ดี มีการเอื้ออำนาจ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแนวคิดของ Lethwood; Leonard; & Sharratt (1998: 262 -263) ที่ได้ทำการศึกษาสถานศึกษาที่มีการส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า โครงสร้างของสถานศึกษาเหล่านั้น จะมีลักษณะที่ยืดหยุ่น ยอมให้มีการตัดสินใจร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และต้องมีความวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นแบบร่วมมือ และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีค่านิยมที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน เคารพในความคิดของเพื่อนร่วมงาน

4. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดลฟาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 8 ข้อ สอดคล้องกันทุกข้อแตเมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน ประเมินทั้ง 8 ข้อนั้นพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ได้ที่มีค่าร้อยละเท่ากับ 100 มีเพียง 3 ข้อ ได้แก่ 1) ศูนย์การจัดการความรู้ของโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ชัดเจน ตอบสนองความต้องการของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม 2) โรงเรียนควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการศูนย์จัดการความรู้ที่เหมาะสม และ 3) โรงเรียนควรกำหนดให้จัดทำคลังความรู้ที่เป็นระบบและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Squier and Snyman, 2004 (อ้างอิงใน จงจินต์

จงจอหอ, 2551: 56) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ในองค์กรทางการเงิน 3 แห่ง ในแอฟริกา เพื่อสำรวจการใช้เครื่องมือในการจัดการความรู้ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กร และส่งแบบสอบถามทางอีเมลล์ จากการศึกษาพบว่า กลยุทธ์ที่สำคัญในการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันที่รุนแรงขณะนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ องค์กรต้องมีการจัดการความรู้ และเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนการจัดการความรู้โดยเรียงลำดับความสำคัญได้แก่ อินทราเน็ต อีเมลล์ อินเตอร์เน็ต แหล่งเก็บข้อมูล และการจัดการเอกสาร

5. จากผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดลฟาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลในโรงเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 4 ข้อ สอดคล้องกันทุกข้อแตเมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน ประเมินทั้ง 4 ข้อนั้นพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ได้ที่มีค่าร้อยละเท่ากับ 100 มีเพียง 1 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559 (สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558) เกี่ยวกับจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะเน้นให้ครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจงจินต์ จงจอหอ (2551: 141-147) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา

ความพร้อมในการจัดการความรู้ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา
เขต 3 พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาคือความพร้อมใน
การจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 ด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สร้างความ
ตระหนักว่า การใช้โปรแกรมการสื่อสารนั้นเป็น
สิ่งที่จำเป็นต่อการทำงานในปัจจุบัน ช่วยลด
ระยะเวลาในการติดต่อสื่อสารได้ จัดหาอุปกรณ์ที่
ทันสมัยและเพียงพอ และจัดระบบเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตให้สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก

6. จากผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่ม
เดลฟาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความรู้ของ
โรงเรียนเฉพาะความพิการ ด้านการรับมือกับ
ความเสี่ยงเมื่อนำการจัดการความรู้เข้าสู่โรงเรียน
เฉพาะความพิการ จำนวน 6 ข้อ สอดคล้องกันทุก
ข้อแต่เมื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน
ประเมินทั้ง 6 ข้อนั้น พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้ได้ที่มี
ค่าร้อยละเท่ากับ 100 มีเพียง 4 ข้อ ได้แก่
1) ผู้บริหารควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักเพื่อให้ทำ
หน้าที่เป็นทีมแกนนำในการจัดการความเสี่ยง
2) โรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ
ร่วมกันวิเคราะห์ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการ
จัดการความเสี่ยง เพื่อให้การบริหารจัดการความรู้
มีประสิทธิภาพ 3) โรงเรียนควรนำแผนการ
จัดการความเสี่ยงและการบริหารจัดการความรู้มา
ใช้ในการประกันคุณภาพภายใน และ 4) โรงเรียน
ควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดการความ
เสี่ยงเพื่อจัดการกับข้อจำกัดและความไม่แน่นอน

ที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารจัดการความรู้ ซึ่ง
สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มานิต ลอศิริกุล
(2553: 282-322) ได้ทำการศึกษาระบบการบริหาร
ความเสี่ยงขององค์การรัฐวิสาหกิจ ด้านพลังงาน
ไฟฟ้าไทย พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผล
ของการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง
ให้การสนับสนุน มีกระบวนการบริหารความเสี่ยง
ที่ต่อเนื่องทั่วทั้งองค์การ มีโครงสร้างการบริหาร
ความเสี่ยงที่ชัดเจนและเหมาะสม มีความเข้าใจ
ความหมายเดียวกันในเรื่องความเสี่ยงและการ
บริหารความเสี่ยง มีระบบรายงานและสอบทาน มี
การสื่อสารที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากรมีความซื่อสัตย์ใน
การให้ข้อมูล มีการวัดผลการบริหารความเสี่ยง
เชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารด้านบุคลากร
มีการฝึกอบรมให้ความรู้ และมีการบริหารการ
เปลี่ยนแปลง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ตามที่อภิปรายผลมา
ข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การประเมินความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ ประโยชน์และการนำไปใช้
โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้ประเมิน
ซึ่งมีอยู่ 10 คนนั้น จะเห็นว่า สถานภาพส่วนบุคคล
ของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ อายุ 56 ปีขึ้นไป มี
วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาโท ดำรงตำแหน่งเป็น
ผู้อำนวยการ มีประสบการณ์การทำงาน อยู่ในช่วง
11-20 ปี และปฏิบัติงานในโรงเรียนเฉพาะความ
พิการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ข้อมูลที่ผู้เชี่ยวชาญ
ประเมินนั้นเป็นที่น่าเชื่อถือ ที่โรงเรียนเฉพาะ
ความพิการสามารถนำไปเพิ่มประสิทธิภาพในการ
บริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความ
พิการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 โรงเรียนเฉพาะความพิการในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรนำไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ในประเด็นต่อไปนี้ 1) ด้านการกำหนดทิศทางการจัดการความรู้ ควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการความรู้ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และจัดให้มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ 2) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกกลุ่ม แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ และจัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มีการจัดการความรู้เป็นเลิศ 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมงาน แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงความรู้กับงานที่ทำ สนับสนุนให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากงานที่ทำ ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และจัดกิจกรรมการยกย่อง เชิดชูเกียรติสำหรับทีมงานของบุคลากรที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศในการจัดการความรู้ 4) ด้านการจัดตั้งศูนย์การจัดการความรู้ ควรมีศูนย์การจัดการความรู้ที่มีบทบาทหน้าที่ชัดเจน จัดตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการศูนย์จัดการความรู้ที่เหมาะสม และกำหนดให้จัดทำคลังความรู้ที่เป็นระบบและทันสมัย 5) ด้านการสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคล ควรจัดระบบการสื่อสารภายในที่มีประสิทธิภาพ และ 6) ด้านการรับมือกับความเสี่ยงเมื่อนำการ

จัดการความรู้เข้าสู่โรงเรียนเฉพาะความพิการ ควรสนับสนุนการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง นำแผนการจัดการความเสี่ยง และการบริหารจัดการความรู้มาใช้ในการประกันคุณภาพภายใน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นทีมแกนนำในการจัดการความเสี่ยง กำหนดให้มีการตรวจติดตามความก้าวหน้าของการจัดการความเสี่ยง จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การบริหารจัดการความรู้มีประสิทธิภาพ และกำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อจัดการกับข้อจำกัดและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารจัดการความรู้

1.2 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนการบริหารจัดการความรู้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนเฉพาะความพิการ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพทางการศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

เอกสารอ้างอิง

- กริชเพชร โสภภาพ. (2552). การนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ในสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองยางห้วยสะแบก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ขวัญคุณ ทองสุข. (2553). การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- จงจิณต์ จงจอหอ. (2551). การศึกษาความพร้อมในการจัดการความรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3. นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ณัชร นกสกุล. (2554). คู่มือรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชานุกูล.
- ไพศาล สุชนิดทรัพย์. (2551). การพัฒนาสมรรถภาพครูโดยใช้ km ของโรงเรียนโสตศึกษาปาลีส. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม 2556 จาก (<http://www.gotoknow.org/posts/199398>).
- มานิต ลอศิริกุล. (2553). ระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์การรัฐวิสาหกิจ ด้านพลังงานไฟฟ้าไทย. คุุณิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจินต์ สว่างศรี. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย. คุุณิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2558). กรอบแนวทางการดำเนินงานในงบประมาณ ปี 2559. การประชุมกรอบแนวทางการดำเนินงานในงบประมาณ ปี 2559 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรการศึกษาด้วยการจัดการความรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- _____. (2553). ข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมการใช้การจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อีเลฟเว่น สตาร์ อินเตอร์เทรด.
- Lethwood, K.; Leonard, L.; & Sharratt, L. (1998). **Conditions Fostering Organizational Learning In School**. Educational Administration Quarterly, 34 (2): 262 -263.
- Wheelen, Thomas L.; & Hunger J. David. (2004). **Strategic Management Business Policy**. 9 th ed. New York: Pearson Prentice Hall.